

Deel 1

Ik geef het op. De letters van het boekje dat ik probeer voor te lezen aan Mitch trillen net zo hard als mijn maag. Het is onmogelijk om verder te lezen zonder de kans te vergroten dat ik straks rennend een toilet moet zien te bereiken. Net als ik opzij kijk om de misselijkheid terug te dringen, glipt mijn zoontje onder mijn arm vandaan en rent weg.

‘Laat hem maar, Sylvia.’ Robert legt zijn hand op mijn schouder.

‘Even naar het toilet,’ mompel ik.

Robert werpt me een bezorgde blik toe en ik forceer een glimlach om hem gerust te stellen.

Het is lastig om door het gangpad te lopen zonder ergens tegenaan te stoten. Mijn hakken lijken ineens buigzaam terwijl ik me vastklamp aan de palen die overal in de ruimte gemonteerd zijn. Sinds de veerboot uit de haven is vertrokken, verergert de misselijkheid met de minuut. Mijn ogen vinden houvast bij het woord ‘toilet’ dat aan het eind op de muur geplakt is.

Met een hand op mijn buik alsof ik daarmee het opwellende zuur kan tegenhouden, struikel ik erheen.

‘Mam, kijk een meeuw.’ Mitch grijpt mijn hand en trekt me mee. Ik wil me losmaken, maar loop dan toch mee naar het raam.

De striemende regen klettert op het raam en ondanks het stuk glas tussen mij en de koude buitenlucht, verfrist het zien van de winterstorm me. Ik haal diep adem en legt mijn arm om de schouders van Mitch. Het is pas vijf jaar geleden dat ik hem kreeg, toch lijkt het alsof er al tientallen jaren verstreken zijn dat Koen me in de steek liet. De klootzak bleek al jaren... Niet meer aan denken. Ik kan me wel voor mijn kop slaan. Ik was altijd degene die zag wat mannen bij hun vriendin flikten, maar dat Koen...?

‘Heeft hij het niet koud?’

De verwarring duurt maar kort. ‘Wie, lieverd?’

‘Die meeuw natuurlijk.’ Maar voordat ik een antwoord kan geven, rent Mitch alweer verder, op weg naar een hondje dat trillend op de grond ligt.

Ik schud mijn hoofd me verbazend over zoveel energie. Ik werp een korte blik in de richting van het toilet, dat eigenlijk niet meer zo urgent is, waarna ik terug zeil naar het tafeltje waar Robert en Amber zitten.

‘Alles goed?’ Robert geeft me een kus op de wang.

Ik knik, waarbij ik doe alsof ik de verstoorde blik van Amber niet zie.

‘Nee, het is níet goed,’ moppert het meisje, waarbij ze haar lange haren over haar hoofd drapeert. Terwijl haar duimen in een onvoorstelbaar tempo op haar smartphone landen, zakken de rode plukken weer terug in het oorspronkelijke model.

‘Heb je geen bereik? Sylvia had nog gekeken of er wifi aan boord was.’ Robert buigt over de tafel heen.

‘Dit kun je geen bereik noemen. Zonder wifi was ik sowieso niet meegegaan.’ Felle ogen dringen in de mijne.

Ik hou een zucht tegen en kijk waar Mitch is gebleven. Geen zin in een nieuwe discussie. Het is me al veel te duidelijk gemaakt dat deze veertienjarige lady totaal geen

zin heeft om met ons de kerstdagen door te brengen.

‘Het wordt vast gezellig,’ hoor ik Robert zeggen en ik weet al precies wat er nu zal volgen.

‘Gezellig? Op zo’n klein roteiland?’

‘Het zijn maar twee dagen.’

‘Maar... Schiermonnikoog!’ Alsof dat alles zegt.

‘We hebben een mooi huis en er zijn vast wel meer jongeren op het eiland.’ Ik kan het niet laten om me toch in de discussie te mengen.

‘Er is vast geen ruk te beleven,’ moppert ze verder, terwijl ze langs me heen kijkt naar haar vader.

Het is niets nieuws. Als ik bij Robert ben voel ik me vaker onzichtbaar als die twee hun gesprekken voeren, waarbij het lijkt alsof Amber haar best doet onderwerpen aan te snijden waarover ik niet kan meepraten. Ze kijkt tijdens een gesprek altijd alleen Robert aan, alsof ik niet besta. Soms zou ik nog liever willen dat ze kwaad op me werd. Of zei wat er op haar hart lag. Alles is beter dan me volledig genegeerd te voelen. Hoeveel macht mag een kind hebben in een gezin?

Een eindje verderop zit een knul van een jaar of achttien. Warrige blonde krullen en hel blauwe ogen die Amber nauwkeurig opnemen.

Ik open mijn mond, maar als ik de afwijzende trek op het gezicht van mijn nieuwe bonusdochter zie, sluit ik hem weer. Zinloos. Ze luistert toch niet naar mij. Bovendien weet ik niets van die jongen, dus waarom zou ik haar aandacht op hem vestigen. Misschien woont hij wel op het eiland, dan is hij sowieso niet aantrekkelijk in de ogen van het stadse meisje.

Terwijl Robert zijn krant pakt, staat Amber op en gaat demonstratief aan een andere tafel zitten.

Ik laat me terugzakken in de kussens van de banken. Er zijn inderdaad maar weinig andere mensen aan boord. Zelf was ik ook niet direct enthousiast, maar Robert drukte zijn plan door. Hij wilde tot rust komen na een paar drukke weken; ik wilde vooral rust omdat mijn veranderende lichaam mij al te veel energie kostte. Ik probeer me te herinneren of dat bij Mitch ook zo was, maar het enige wat ik nog weet is dat mijn zwangerschap een continue aanleiding voor ruzie was. Koen vluchtte naar zijn vrienden in de kroeg en ik probeerde zijn excuses te geloven.

Het is zo bijzonder om te merken dat Robert er op een totaal andere manier mee omgaat. Hij streelt mijn buik en legt zijn oor er op, ook al is het onmogelijk om nu al iets te merken van het jonge leven.

‘Doe eens rustig, klein monster.’ Amber duwt Mitch weg die naast haar op de bank wil kruipen.

‘Kom maar hier zitten.’ Ik strek mijn arm al naar hem uit.

Maar Mitch peinst er niet over. Hij trekt zich aan Ambers arm omhoog en kijkt nieuwsgierig op haar scherpje. ‘Heb jij ook spelletjes?’

‘Niet voor jou.’ Ze duwt met haar elleboog opzij, waardoor Mitch zijn evenwicht verliest.

Ik schiet overeind, maar net voordat hij met zijn hoofd achterover van de bank zou rollen, draait hij zich om en klapt met zijn schouder hard tegen de tafel aan.

‘Jeetje, Amber. Kun je niet uitkijken!’

Ze schrikt van mijn uitval, maar blijft stug op haar smartphone kijken.

Ik kijk naar Robert, maar hij zegt niets. De blik die Amber daarna over haar eeuwige telefoon naar mij werpt, bezorgt me kippenvel. Naast een gemene glimlach glinstert er

triomf in haar ogen. Ineens is een vredige Kerst erg ver weg.

‘Het ziet er nog mooier uit dat op de foto’s.’ Ik kijk genietend om me heen en open de deuren van de verschillende slaapkamers die elk in een andere kleur geschilderd zijn. Daarna loop ik naar het grote raam en ik kijk uit over het duinlandschap waar in de verte zelfs een streep van de zee te zien is. De rust en ruimte zijn hier eindeloos. Ik had liever meer winkels gezien dan die paar kleine shops in het centrum, maar merk dat het kleine eiland een gemoedelijk sfeer uitstraalt. Het is een warm welkom, zelfs nu een ijskoude wind om het huis giert.

‘Hebben ze hier geen kachel?’ Amber loopt naar de open haard, waar Robert al op zijn hurken zakt. Hij begint direct een aantal blokken hout op elkaar te stapelen.

‘Ik wil de blauwe kamer,’ gilt Mitch die als een dolle door het huis rent. ‘Dan slaap ik in de zee.’

‘De zee is hier bruin en de lucht donkergrijs.’ Na deze woorden laat Amber zich op de ruime hoekbank vallen en roept: ‘Pa-hap, wat is de wifi-code?’

‘Het kaartje met de code ligt op het tafeltje in de hal,’ antwoord ik.

‘Kun je ‘m even voor me pakken, pap.’

‘Natuurlijk, lieverd.’ Robert legt het hout weg.

Ik duw mijn irritatie weg. Houd je in, Sylvia, spreek ik mezelf toe. Weet je nog: gezellig. Ik kijk naar Robert die het kaartje aan zijn dochter geeft en zeg: ‘Als we eten in huis willen hebben, dan moeten we zo wel gaan.’ Het is goed om hem even apart te spreken al weet ik dat ik me niet met zijn opvoeding moet bemoeien. Het zal wel laveren blijven tussen de obstakels in een samengesteld gezin.

‘Als ik nou eens zorg dat de kachel straks lekker brandt, dan kunnen jullie vrouwen samen de boodschappen halen. Zoek maar wat lekkers uit voor vanavond.’

‘Mijn sigaretten zijn bijna op.’

‘Die kun je dan direct meenemen.’

‘Je weet best dat ik niet zelf sigaretten mag kopen.’ Amber kijkt nu in mijn richting en ik denk even dat ik een korte blik van angst zie. Denk ze nou echt dat ik niet weet dat ze rookt?

‘Maar Sylvia is er toch bij.’

‘Heb jij nog sigaretten, pap?’

‘In mijn jaszak.’

‘Waar is je jas?’

Ik geef in gedachten het voor de hand liggende antwoord.

‘Wacht maar, ik pak ze wel voor je.’ Robert loopt al naar de hal en ik doe net alsof ik een boodschappenlijstje maak. Nadat de rookwaar aan zijn dochter is overhandigd doorzoekt Robert de laatjes van de keuken. ‘Neem ook wat aanmaakblokjes mee.’

Ik kijk naar Amber die totaal geen reactie laat zien. Het liefst zou ik nu gewoon vertrekken, gewoon in mijn eentje allerlei lekkers uitzoeken zonder een chagrijnig gezicht naast me waardoor me de trek vergaat. ‘Zullen we samen even lopen, Amber?’ Ik hoor de trilling in mijn stem die verradt dat de vriendelijkheid niet natuurlijk is.

‘Pap?’

‘Loop maar even mee, Amber. Ik blijf wel bij Mitch. Wij mannen zullen het vuur aansteken, toch knul?’

‘Ja,’ gilt Mitch en hij landt al op zijn knietjes naast Robert die nu echt alleen maar aandacht lijkt te hebben voor de open haard.

Ik loop naar de hal en trek mijn jas aan. Zou ze komen? Als ik al buiten sta en de kille windvingers door mijn korte haar graaien, staat Amber ineens naast me.

‘Gaan we nog?’

Het voelt onwennig voor Teie om in het dorp op een bankje te zitten. Normaal vermijdt hij het dorp zo veel mogelijk, maar vandaag komt zijn kleinzoon. Teie heft zijn kin op en bekijkt de mensen die langslopen. Nieuwe toeristen vermengen zich met degenen die het dorp al toegeëigend hebben. Ze kijken naar hem, maar dat doet hem niets. Soms denkt hij weleens dat hij juist door de vriendelijke blikken van de toeristen het vertrouwen in mensen heeft behouden. Zij bekijken hem met een open blik. Een beetje nieuwsgierig zelfs. Heel wat anders dan de oordelende ogen van de eilanders.

‘Kijk mama, de Kerstman.’ Het jongetje wordt voortgetrokken door een haastige moeder die haar gezicht in haar kraag heeft verstoppt.

Een glimlach probeert zijn gezicht te ontdooien, maar slaagt er niet in. Kerstman, ze moesten eens weten. Natuurlijk zal hij er in de ogen van de meeste mensen van de vaste wal nogal excentriek uitzien met zijn witte baard en warrige bos haar, maar als ze de verhalen hier zouden horen, zouden ze de eretitel Kerstman niet meer in de mond nemen. Zelfs strandjutter zou al te veel eer zijn.

‘Ha pake!’ Voor hij er erg in heeft liggen er twee armen om hem heen. ‘Zat u al op me te wachten?’

Teie knikt en slikt de emotie weg die de enthousiaste reactie van Oene heeft losgemaakt. Het is lang geleden dat hij zo begroet is.

‘Goede overtocht gehad?’

‘Zekers.’

‘Hoog hè?’

‘Dat viel mij ook op,’ antwoord Oene die nu naast hem gaat zitten. ‘Dat klopt toch niet?’

‘Over een paar uur moet het laag water zijn.’

‘Maar het water klotst nog tegen de dijk.’

‘De wind stuwt het op.’

‘Maar zo hoog?’

Teie strijkt met zijn eeltige hand door het blonde haar van zijn kleinzoon. Hij is volwassen geworden, maar hij past ervoor om dat te zeggen. Als ze eenmaal rond de achttien zijn, denken ze al te snel dat ze de wereld aankunnen. ‘Kom we gaan.’

‘Moeten we nog naar de Spar?’

‘Ik heb van alles in huis, en de rest vinden we wel langs het strand. Zeker met dit weer.’

Oene barst in lachen uit. ‘Een koud biertje, een afgebroken kerstboom en wat aangespoelde krabben gaat u wel lukken, pake. Maar verzopen sigaretten zijn minder prettig.’

Voor hij er wat van kan zeggen, rent Oene al weg. Wat een prachtknul. Wat een rijkdom.

‘Welk merk?’ Terwijl ik het zeg, baal ik van mezelf. Ik voel me omgekocht. Een pakje sigaretten voor een vriendelijke opmerking.

‘Hetzelfde als pap. Ik denk dat je voor hem ook wat mee moet nemen.’ Door de

uitdagende blik waarmee Amber me bekijkt, doe ik er verder het zwijgen toe. Het voelt als een opdracht en die krijg ik liever niet van een wicht dat mijn leven met Robert zo complex maakt.

Ik kijk het smalle meisje na dat al naar de chips loopt en zucht diep voordat ik verder zoek naar aanmaakblokjes. Het is druk in de winkel en de smalle ruimtes tussen de koopwaar zorgt ervoor dat ik al snel klem sta tussen een Duits stel dat niet kan kiezen welke vleeswaren ze willen en een dreinend meisje dat door haar moeder op een te rustige manier wordt toegesproken, alsof ze aan iedereen wil laten zien hoe goed ze opvoedkundig bezig is. Ik heb het warm in mijn dikke winterjas en wil weg.

Op dat moment voel ik een korte trilling in mijn buik. De vermanende stem verdwijnt in een achtergrondruis en alle mensen vervagen in een mist die ineens om me heen hangt. Een kort moment denk ik nog dat ik me verbeeld heb, maar dan voel ik het weer. Leven in mijn buik. Mijn kindje!

‘Hebben we nu alles?’ De stem van Amber snijdt door het gelukzalige gevoel heen.

‘Bijna,’ zeg ik, terwijl ik even geen idee meer heb wat we nog nodig hebben.

‘Kun je dan niet een beetje opschieten?’

‘Zou jij even kunnen kijken of er ergens aanmaakblokjes te vinden zijn?’

‘Mooi niet. Ik ga naar buiten. Ik kan niet goed tegen al die mensen die tegen me aanrijden.’ Amber duwt een kar tegen de rug van de opvoedkundige vrouw die zich scheldend omdraait. Amber slingert zichzelf soepel tussen de mensen door, roept over haar schouder dat ik de sigaretten niet moet vergeten en negeert de vrouw. Haar dochtertje is ineens stil en ze vervolgen samen hun weg door de propvolle winkel.

Als ik eenmaal aan de beurt ben bij de kassa zie ik tot mijn verrassing Amber nog voor de winkel staan wachten. Ze neemt een trekje van haar sigaret en barst dan in lachen uit. Verbaasd zie ik hoe de lach haar gezicht verzacht. Dan draait ze zich van me af en richt zich tot iemand anders. Hé, dat is toch die jongen van de veerboot?

Dan ben ik aan de beurt en verlies het tweetal uit het oog.

‘Laat uw dochter maar uitkijken.’ De caissière kijkt me niet aan en even vraag ik me af of ze het tegen mij heeft.

‘Wat bedoelt u?’

‘Het is te hopen dat Oene niet op zijn grootvader lijkt.’

‘Wat is er gebeurt dan?’

‘Daar praten we liever niet over.’

Het ligt op mijn lippen om te vragen waarom ze er dan over begint, maar dan gaat ze alweer verder.

‘Niemand kan later zeggen dat ik u niet gewaarschuwd heb. Dat maakt dan zesenvijftigdertig, alstublieft.’

Op dat moment kijkt Amber mijn kant op. Sigaretten! Poeh, ik heb mezelf net van een ondraaglijke Kerstavond gered. De cassière richt zich daarna tot de volgende klant en ik pak snel de laatste boodschappen in terwijl de vreemde opmerking blijft hangen.

‘Heb je de sigaretten?’ Dat is het eerste wat Amber me vraagt als ik naar buiten struikel met de twee zware tassen.

‘Natuurlijk.’

‘Waar?’

‘In de tas.’

Amber draait zich om en loopt weg.

‘Hé, wil jij een van de tassen dragen?’

‘Waarom?’

Ik zwijg verbouwereerd. Die dame krijgt het steeds weer voor elkaar dat ik te verbijsterd ben om te reageren. Dat was bij Robert thuis ook al, maar dit slaat alles. Ik ben zwanger! Dan pas besef ik dat ze dat nog niet weet. We gaan het goede nieuws vanavond vertellen. Maar moet ik daarom alles nu maar slikken? Alleen maar zodat de sfeer goed blijft en mevrouw ons prachtige nieuws niet verziekt?

Terwijl ik mezelf afvraag hoe ver ik daarin moet gaan, blijft Amber staan. Ik volg haar blik en zie de jongen waar ze net mee stond te praten op een bankje zitten naast een oude man. Amber aarzelt slechts kort, draait zich dan om, sist me toe 'Ben je ziek of zo?' en neemt dan een van de tassen over.

Als we het tweetal passeren, knipoogt de jongen naar Amber. Ik denk aan de vreemde opmerking in de supermarkt. Dan kijkt de oude man me aan en priemt zijn onderzoekende blik bij me naar binnen. Onwillekeurig huiver ik.

Dan loop ik snel achter mijn bonusdochter aan. Waarom heeft ze ineens zo'n haast?

'Wat een moeilijke vraag,' zeg ik en ik probeer te bedenken wat ik het mooiste stukje van Schiermonnikoog vind. 'De Westerplas is prachtig, de fietspaden door het duinlandschap en natuurlijk het terras van de Marlijn.'

'Is dat die strandtent?' Robert heeft zijn arm om Mitch geslagen die zich lekker tegen hem aan gevlijd heeft. Het geeft me een warm gevoel. Dit wilde ik. Dit was precies de reden waarom ik voorgesteld heb om met z'n vieren naar Schier te gaan. Amber zegt niet veel, maar is niet meer zo opstandig als die middag. Het lijkt er zelfs op dat ze zich erbij heeft neergelegd dat ze de kerstdagen met ons moet doorbrengen.

'Het is een gezellig plekje om wat te eten of drinken. En prachtig in de duinen gelegen vlak voor je het oostelijkste puntje van Schier kunt bezoeken. De Kobbeduinen liggen in het Nationaal Park, daar kun je echt prachtig wandelen.'

Amber snuift zacht. 'Wanneer gaan we eten?'

Ik moet even schakelen, vooral omdat het net halfvijf is. 'Wil je me straks helpen koken?'

'Gaaf het dan sneller?' Ze kijkt op haar telefoon en lijkt enigszins onrustig.

'We hebben geen haast, toch?' mengt Robert zich in het gesprek.

De blik van Amber kaatst van haar vader naar haar mobiel. 'Nee, maar ik ga zo... uhm even roken.'

'Dan schenk ik vast wat in. Gezellig borrelen, meestal komt daar niets van.' Robert duwt Mitch opzij en staat op.

'Borrelen? Maar...?' Amber steekt haar telefoon weg en kijkt met grote ogen haar vader na.

'Wil je nog ergens heen?' Ik denk aan de jongen en vraag me ineens af wat die knipoog betekende.

De rode haren wuiven zacht langs haar gezicht als ze verschrikt haar hoofd schudt. Er is iets, weet ik op dat moment. Ze kijkt me aan met een blik van 'durf er eens iets van te zeggen' en loopt dan naar de deur.

'Ga je weg? Mag ik mee?' Mitch stelt de vragen die ik niet durf te uiten.

'Roken, en dat is niets voor kleine jongetjes.' Ze loopt de deur uit en Mitch rent achter haar aan.

'Ik ben niet klein meer. Ik kan best rustig zijn. Mag ik mee? Waar ga je heen?' Hij blijft vragen op haar afvuren.

'Naar de Kobbeduinen, nou goed?' Dan klapt de voordeur dicht.

Teie leunt met zijn eeltige handen op de vensterbank en kijkt naar buiten. Vanuit zijn huis kan hij normaal de zandbanken van de westzijde van het eiland zien, maar vandaag ziet hij niets dan water. Er zijn witte koppen op de zee die langzaam in de schemer verdwijnt. Normaal is hij compleet in evenwicht met de natuur waar hij zijn huis heeft gebouwd, maar vandaag merkt hij de onrust in zijn lijf. Het is springtij en de wind heeft de afgelopen dagen het water hoog opgestuwd. Het zou nu bijna laag water moeten zijn, maar de zee dringt zich op aan het eiland als een drammerige dronken man. Het water valt niet tegen te houden. Net zomin als hij zijn vrouw kon tegenhouden toen die besloot dat ze niet meer tegen de beschuldigende ogen kon en Schier voor haar te klein was geworden.

De regen is gestopt maar de wind tolt tussen de struiken door. Teie kent de grillen van de natuur ook al is die soms onvoorspelbaar. Toch is die makkelijker te hanteren dan de herinneringen die zich maar blijven aandienen op de meest onverwachte momenten. Die bewuste avond heeft zijn leven volledig veranderd. Sindsdien wordt hij anders bekeken. De eilanders slaan hun ogen neer of kijken de andere kant op. Groeten is er niet meer bij. Hij weet wat ze denken. Dat oordeel, dat eeuwige oordeel. Het doet pijn. Maar erger is dat het pijn blijft doen, zelfs na zoveel jaren.

Het zoekende licht van de vuurtoren, die op een kleine honderd meter afstand op een duin staat, flitst over de struiken. Even denkt hij dat hij iemand ziet lopen. Maar dan is het licht alweer weg.

Teie strijkt met zijn vingers door zijn haren om de spoken te verdrijven. Hij denkt zelfs een stem te horen. Oene? Of is dat ook een waangedachte die nu meelift met zijn emoties?

Oene heeft afgesproken met een stel jongeren. Geen idee wat ze gaan doen. Daar vraagt Teie niet naar. Oene is volwassen en kent het eiland goed genoeg. Hij is al zo blij dat zijn kleinzoon nog steeds bij hem komt en zich niets aantrekt van de roddels die overal op het kleine eiland rondwaren.

De wind huilt langs de ramen als het licht weer langsflitst.

‘Pake. Help me, snel.’

Verdomd, het is Oene. Teie schrikt van de gestalte die het duin opklimt. Hij snelt naar de deur. Als hij de deurkruk naar beneden duwt, klapt de deur met een enorme knal tegen hem aan. De ijskoude wind striemt tegen zijn gezicht en het kost tijd om zijn ogen aan het duister te laten wennen.

‘Pake!’

Teie aarzelt geen moment en rent naar de plek waar hij zijn kleinzoon denkt te hebben gezien. Weer licht de vuurtoren de omgeving bij.

Teie voelt de wind aan zijn dunne blouse rukken, terwijl Oene nog hooguit twintig meter van hem verwijderd is. Hij draagt iets in zijn armen.

‘Wat...?’

Dan hoort hij de angst van Oene. ‘Help me. Ik kan niet meer...’ Oene struikelt en strekt zijn armen met daarin een meisje naar hem uit. Teie is met een paar passen bij hem en vangt het levenloze lichaam op.

Even staat hij vastgenageld aan de grond. Pas na enkele seconden begint hij te lopen in de richting van zijn woning. Hij kijkt neer op het half ontblote lichaam van een jong meisje van wie het gezicht door een sluier van rode haren bedekt is. Herinneringen snijden door zijn hoofd. Dit is onmogelijk. Niet weer.